

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o lizbonski agendi in notranjem trgu

(mnenje na lastno pobudo)

(2010/C 347/02)

Poročevalec: g. CALLEJA

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 26. februarja 2009 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi mnenje na lastno pobudo o naslednji temi:

Lizbonska agenda in notranji trg.

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 1. februarja 2010.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 460. plenarnem zasedanju 17. in 18. februarja 2010 (seja z dne 17. februarja) s 184 glasovi za, 16 glasovi proti in 34 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 Cilj lizbonske strategije je, da Evropa do leta 2010 postane najbolj dinamično in konkurenčno na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, sposobno trajne gospodarske rasti, z več in boljšimi delovnimi mesti, večjo socialno kohezijo in spoštovanjem okolja. Po prenovi leta 2005 so nacionalne vlade zdaj prevzele odgovornost za lastne nacionalne programe reform in izvajajo letni pregled napredka, doseženega pri ciljih trajnostnega razvoja, ki so si jih zastavile. Čeprav cilji ne bodo doseženi do prvotno zastavljenega roka leta 2010, bi boljše upravljanje na evropski ravni moralo olajšati izvajanje potrebnih kratkoročnih ukrepov. Z naslednjim pregledom lizbonske strategije že zamujamo. Vendar Svet namerava nameniti svoje spomladansko zasedanje sprejemalnju sklepov v zvezi s tem. Dokument Komisije *Posvetovanje o prihodnji strategiji EU 2020* ⁽¹⁾ je dobra osnova za sklepe.

1.1.1 Zato EESO poziva Evropsko komisijo in države članice, da sprejmejo nujne in odločilne ukrepe za dokončno oblikovanje enotnega trga, hkrati pa zaščitijo in nadalje razvijajo gospodarske, socialne in okoljske standarde. EESO poudarja, da sta lizbonska strategija in enotni trg kljub različnim modelom upravljanja neločljivo povezana. Dinamičen enotni trg je hkrati predpogoj in podpora uspešne strategije EU 2020.

1.2 EESO priporoča državam članicam, naj spremenijo strategijo in svoj pristop v zvezi s pravili enotnega trga, ter se zavzema za naslednje izboljšave:

— **boljše predpise:** bistveno je imeti preglednejšo in nedvoumno zakonodajo, ki jo je mogoče bolje izvajati ob manjših stroških in brez izgubljanja časa za podjetja in državljane na splošno. Tem načelom je treba slediti, da bi olajšali čezmejne dejavnosti. Obenem je očitno, da je za težave na finančnih

trgih, za potrebo po okolju prijaznejšem gospodarstvu ter za krepitev industrijskega in storitvenega sektorja z namenom upoštevati demografske spremembe potreben nov pristop. Boljša pravila ne pomenijo sama po sebi manj pravil ali dereguliranih trgov, vendar morajo ustvariti pogoje, ki bodo pripomogli k odpravi protekcionističnega vedenja in konkurenčnih sistemov, ki nekaterim državam članicam dajejo nepravilno prednost. Pravila bi morala upoštevati gospodarske in socialne razmere in hkrati nuditi enake konkurenčne pogoje za podjetja, zagotavljati večjo kohezijo ter jamčiti socialno pravičnost in spodbudo za prost pretok finančnih in človeških virov;

— **boljše izvajanje:** predpise je treba v vse države članice prenesti enako, z enim samim doslednim tolmačenjem in čim manj izjemami. Na neuskkljenih področjih je treba izboljšati vzajemno priznavanje;

— **boljši nadzor:** treba je povečati pooblastila Evropske komisije kot varuhinje enotnega trga. Nadzor in izvajanje je mogoče bolje uskladiti z oblikovanjem enotne referenčne točke v vsaki državi članici, ki bi izvajala ta pooblastila in bi bila odgovorna Evropski komisiji za enotno uporabo predpisov notranjega trga;

— **več čezmejnega sodelovanja ter sistemov za informiranje in naglo obravnavo pritožb:** z vzpostavitvijo trdnejšega delovnega odnosa je treba med pristojnimi oblastmi v državah članicah zgraditi vzajemno zaupanje in razumevanje. Kot osnova za sodelovanje bi lahko služile mreže, ki jih je Evropska komisija že oblikovala, če bodo v vseh državah članicah delovale ter skrbele za varovanje in obveščanje državljanov. Polno delujoča mreža bo zagotavljala učinkovit nadzor in korenito zmanjšala uvoz izdelkov iz tretjih držav, ki ne upoštevajo standardov EU; s tem se bo sta povečali kakovost izdelkov in varnost potrošnikov, obenem pa bodo industriji EU zagotovljeni enaki konkurenčni pogoji;

⁽¹⁾ COM(2009) 647 konč., 24.11.2009.

- **več pravice za državljane:** s pravnega vidika bo izvajanje predpisov enotnega trga boljše, če bodo imeli nacionalni sodniki dostop do ustreznega usposabljanja iz evropskega prava. Socialni partnerji trenutno iščejo različne alternative, da bi odpravili napetosti med svoboščinami notranjega trga na eni strani in temeljnimi pravicami na drugi. Treba je določiti jasna načela, da štiri svoboščine in kolektivne pravice zaposlenih ne bodo v navzkrižju;
- **nadaljevanje in okrepitev spremljanja enotnega trga:** s tem projektom naj bi ugotovili, kako se je najbolje lotiti oblikovanja in izvajanja boljših predpisov in politike. Ti pristopi bodo pragmatični in bodo obravnavali konkretna vprašanja na ravni držav in trgov. V okviru projekta naj bi tudi raziskali ovire za trgovino, ki so bile opažene na enotnem trgu ⁽²⁾, in predlagali ukrepe za njihovo odpravo;
- **prednostni pomen vprašanj enotnega trga:** v naslednjih letih bi bilo treba pregledati prednostne naloge EU, ker utegnejo nerešena vprašanja glede enotnega trga ovirati napredek pri doseganju lizbonskih ciljev;
- zlasti je pomembno, da se direktiva o storitvah izvaja popolnoma v skladu z bistvom in pravili enotnega trga. Pomembna težava pri tem je, da še vedno ni prostega gibanja delovne sile iz nekaterih držav članic zadnje širitve. Potrebne so učinkovite in jasne izvedbene določbe za ustrezno izvajanje direktive o napotitvah delavcev in doseganje njenih ciljev, zlasti poštene konkurence med podjetji, spoštovanja pravic delavcev in preprečevanja socialnega dampinga;
- eden od problemov enotnega trga in EU je ta, da so plače in delovni pogoji postali dejavnik konkurence. Varstvo standardov na trgu dela bo pridobilo na pomenu in mora biti sestavni del nove strategije EU 2020;
- enotni trg spodbuja nepotreben in okolju škodljiv prevoz na dolge razdalje, kar je v nasprotju z večjimi zahtevami do politike na področju okolja in trajnostnega razvoja;
- EESO podpira sklepe Sveta okoljskih ministrov ⁽³⁾ in je imel priložnost predstaviti mnenje ⁽⁴⁾, v katerem je poudaril potrebo po internalizaciji zunanjih stroškov za pravilno oblikovanje cen, pri čemer je treba upoštevati stroške neukrepanja in vrednost ekosistemskih storitev.

⁽²⁾ Za pregled še obstoječih ovir na enotnem trgu glej študijo EESO-OMU na spletni strani: http://www.eesc.europa.eu/smo/news/index_en.asp.

⁽³⁾ 14891/09, 23.10.2009.

⁽⁴⁾ UL C 317, 23.12.2009, str. 80.

1.3 Strategija EU 2020 je odvisna od učinkovitega delovanja enotnega trga. V naslednjem pregledu lizbonskega procesa mora EU narediti odločen korak za prevzem vodilnega položaja v svetu na področju gospodarskega in socialnega razvoja. To je treba narediti tako, da se izkoristijo raznolike gospodarske konkurenčne prednosti v različnih regijah v Uniji in se razvijajo na učinkovitem in ustrezno delujočem enotnem trgu.

1.4 Strategija EU 2020 mora rešiti nujnejša vprašanja:

- izvajanje načrta za oživitvev, da se EU privede iz recesije in državam članicam pomaga doseči že sprejete konkretne in splošne cilje. Strategija mora podpreti spremembe, ki so potrebne, da se industrija usmeri v okolju prijaznejšo strategijo in da se hkrati doseže sprememba potrošniških navad, ki podpira okolju prijaznejše gospodarstvo;
- opredelitev konkretnih ukrepov in razvoj smernic za ekološko učinkovitost s celovito strategijo in akcijskim načrtom za spodbujanje ekološke inovativnosti v tem letu ter prihodnji evropski načrt za inovacije, da se oblikuje konkurenčen in usklajen notranji trg na tem področju;
- razvoj dejanske strategije za umik od poseganja države v bančni, zavarovalni in finančni sektor, hkrati pa krepitev nadzora in zakonodaje. To bi moralo obsegati strateški pristop k postopnemu zmanjševanju poseganja države v zagotavljanje preživetja finančnega sektorja z jasnimi cilji, da se zagotovi učinkovitost sektorja, zmanjša breme javnega dolga in zajamči prispevek finančnih dejavnosti h gospodarski stabilnosti in rasti;
- večja usmeritev na potrebne strukturne spremembe, ki upoštevajo demografske spremembe in probleme, ki izhajajo iz njih. Zdaj je treba sprejeti konkretne ukrepe za izvajanje Akta za mala podjetja v državah članicah.

1.5 Strategija za nadaljnjo širitev EU. EU bi smela sprejeti nove članice le pod pogojem, če te pred tem ustrezno prilagodijo svoje pravne sisteme pravnemu redu Skupnosti in izpolnijo vse pogoje glede dobrega upravljanja, pravne države in trajnosti gospodarstva.

1.6 Premagovanje finančne krize:

- Ker je finančna kriza pretresla same temelje gospodarskega in socialnega napredka, jo je treba premagati s čim manj zapleti in čim hitreje. Za ohranitev ravnih zaposlenosti in gospodarske blaginje je bistveno zagotoviti financiranje podjetij in spodbujati naložbe v raziskave in razvoj.

- Sestavni del rešitve je obnovitev zaupanja v evropski finančni sektor. To lahko dosežemo le s temeljitim preoblikovanjem nadzora javnosti in predpisi, ki jih je treba zaostri, da bi lahko bili kos globalni razsežnosti finančnih trgov in njihovemu delovanju. Zelo je tudi zaželeno, da se obvezujoča finančna pravila in nadzor uskladijo na svetovni ravni, saj se v svetu, v katerem so države vse bolj odvisne druga od druge, finančne krize iz ene države naglo in v velikem obsegu razširijo na druge države.
- Države članice bi morale podpreti pristop Evropske centralne banke (ECB), ki poleg stabilnosti cen upošteva tudi razsežnost gospodarstva in zaposlovanja in ki prevzema tudi odgovornost za izvajanje stalnega spremljanja gospodarstva euroobmočja ter svoja priporočila posreduje Svetu ECOFIN. Poleg tega bi bilo primerno ponovno razmisliti o pristojnostih in učinkovitosti Euroskupine ter njenem prispevku k opredeljevanju monetarne politike za euro.
- Da finančna in gospodarska kriza ne bi še bolj poslabšala zaposlovalnih in socialnih razmer, je treba na nacionalni ravni in ravni EU sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi socialne ukrepe prilagodili sedanjim okoliščinam, pri tem pa si prizadevati za preprečitev poslabšanja socialnega varstva in zmanjšanja kupne moči delavcev ter ohranitev kohezije na notranjem trgu, pri čemer se ne sme pozabiti na trajnost socialnih sistemov in potrebo po trdni davčni politiki. Obenem je treba umiriti trge dela, da bodo pripravljene na gospodarsko oživitve, in sicer z dodatnimi in intenzivnimi obsežnimi pobudami na področju usposabljanja delavcev in izvajanja ukrepov za nadaljnje izobraževanje na temelju znanja, ki bi moralo pripeljati do bolj produktivnih in kakovostnejših delovnih mest.
- Boljša sredstva za ocenjevanje napredka na socialnem, gospodarskem in okoljskem področju. Poleg BDP je treba razviti še druge kazalnike, da bomo bolje razumeli napredek na področju trajnostnega razvoja in blaginje.

1.7 Izboljšanje položaja Evrope na globalnem trgu

1.7.1 Evropa mora na mednarodnem prizorišču imeti boljši položaj. To lahko dosežemo s premagovanjem notranjih gospodarskih, socialnih in okoljskih izzivov ter krepitvijo evropskega povezovanja in mednarodnega sodelovanja.

1.7.2 Industrijo v EU bi bilo treba spodbujati, naj se usmeri v tehnološko intenzivne sektorje, ki imajo že sami po sebi okolju prijazen strateški pristop. S tem bo EU dobila vodilno konkurenčno prednost, izboljšala bo trgovino s tretjimi državami in ustvarila „zelena“ delovna mesta, obenem pa se bo usmerila v dolgoročno gospodarsko trajnost in jo zagotovila.

1.7.3 Da bi dosegli to ravnotežje ter da bo socialni in okoljski napredek lahko pripomogel h konkurenčnosti, bo potrebno inovativno razmišljanje.

1.7.4 Dodatno zmanjšanje gospodarskih in pravnih ovir bi moralo občutno prispevati k nadaljnemu poglobljanju povezovanja trgov in splošnemu učinku povečanja evropske konkurenčnosti⁽⁵⁾. Večje sodelovanje socialnih partnerjev in organizirane civilne družbe v novi strategiji *EU 2020* bo pomagalo doseči hitrejši napredek.

1.7.5 Globalna razsežnost terja nadaljnja skupna prizadevanja. Vsaka država članica bi morala slediti lastni nacionalni agendi, obenem pa si skupaj z drugimi prizadevati za doseganje določenih skupnih ciljev. Ti bi morali vključevati:

- zavezo za prevzem močne vloge v svetu, pri tem pa je treba upoštevati, da se težišče premika proti Aziji in državam v vzponu;
- strateško energetska politiko, ki bi jo podprli dvostranski dogovori med EU in tretjimi državami, ter razvoj nove, inteligentne in decentralizirane energetske infrastrukture z nizkimi emisijami CO₂;
- EU bi morala vztrajati, da države, s katerimi ima trgovinsko izmenjavo, podpišejo in spoštujejo ustrezne mednarodne pogodbe in konvencije OZN in njenih agencij, kot je MOD, ter drugih mednarodnih organizacij, ki določajo standarde o okolju in pravicah delavcev (vključno s pravico do enakega plačila za enako delo in prepovedjo dela otrok).

2. Uvod

2.1 Lizbonski cilji

2.1.1 Evropski svet je spomladi leta 2000 s sprejetjem lizbonske agende potrdil tudi strateški cilj, ki naj bi ga EU dosegla do leta 2010 v okviru prizadevanj, da postane najbolj konkurenčno in dinamično na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, ki lahko omogoči trajnostno gospodarsko rast, ustvari več novih in boljših delovnih mest ter poveča socialno kohezijo in upoštevanje okolja. Evropa se je zavezala prilagoditi vrsto obstoječih politik, institucionalnih ureditev in finančnih instrumentov svojim strateškim prednostnim nalogam. EESO je že poudaril pomen lizbonske strategije, za katero meni, da pomembno prispeva k ohranjanju zagona za reforme, ki bodo okrepile enotni trg in pomagale k njegovemu nadaljnemu razvoju in konsolidaciji⁽⁶⁾. Reforme na trgih blaga, storitev, dela in kapitala naj bi po pričakovanjih prispevale k dokončnemu oblikovanju polno delujočega in učinkovitega enotnega trga ter k nadaljnemu povezovanju držav članic v gospodarski prostor po letu 2010, ki bo konkurenčnejši in bližje doseganju ciljev lizbonske agende. Reforme naj bi obenem zagotovile ravnotežje med gospodarskim, socialnim in okoljskim stebrom trajnostnega razvoja.

⁽⁵⁾ UL C 277, 17.11.2009, str. 6.

⁽⁶⁾ UL C 77, 31.3.2009, str. 15.

2.2 Druga faza lizbonske agende

2.2.1 Ta faza se je začela z vmesnim pregledom leta 2005 in vsaka država članica je zdaj odgovorna za izvajanje na nacionalni ravni. Pojasniti je bilo treba prednostne naloge in uvedeni so bili novi politični in finančni instrumenti. Za gospodarsko in zaposlovalno politiko so bile sprejete nove integrirane smernice, ki naj bi jih vključili v nacionalne programe reform.

2.3 Lizbonska agenda po letu 2010

2.3.1 Evropski svet je marca 2008 tudi dal mandat za začetek procesa razmisleka o prihodnosti lizbonske agende po letu 2010, s poudarkom na:

- naložbah v človeški kapital in posodobitvi trgov dela,
- izkoriščanju potenciala podjetij,
- naložbah v znanje in inovacije,
- podnebnih spremembah, energiji in s tem povezanim vlaganjem v infrastrukturo.

2.4 Evropa v vrtincu finančne krize

2.4.1 Evropska unija je zdaj sredi svetovne finančne krize, ki se je začela v ZDA, a dobila razsežnosti pandemije: razširila se je v svetovno gospodarstvo in prizadela naložbe, podjetjem odvzela nujno potrebne kreditne linije in prispevala k zmanjšanju svetovne trgovine, kot mu nismo bili priča vse od druge svetovne vojne. Družbene posledice – zapiranje delovnih mest in manjša kupna moč delavcev – so po vsej Uniji dosegle zaskrbljujoče razsežnosti in zaenkrat nič ne kaže na skorajšnjo oživitvev gospodarstva. Evropska centralna banka je zaenkrat ukrepala, da bi obvarovala euro pred inflacijo in deflacijo. Države članice bi morale podpreti pristop Evropske centralne banke (ECB), ki poleg stabilnosti cen upošteva tudi razsežnost gospodarstva in zaposlovanja, kar ji daje tudi pristojnost za izvajanje stalnega spremljanja gospodarstva euroobmočja in posredovanje svojih priporočil Svetu ECOFIN. V tem smislu bi morale države članice obravnavati pristojnosti in učinkovitost Euroskupine ter njen prispevek k opredeljevanju monetarne politike za euro. Odpiranje trgov v finančnem sektorju je bil pozitiven korak. Javni nadzor in zakonodaja pa nista dohajala globalne razsežnosti, ki so jo dobili finančni trgi. To so dodatni izzivi, s katerimi se mora Evropa soočiti in jih premagati s spremljanjem in krepitevijo zakonodaje.

2.5 Korak nazaj za enotni trg in lizbonsko agendo

2.5.1 Izzivi globalizacije. Sedanje razmere v EU kažejo, da bo sta enotni trg in lizbonska agenda močno prizadeta. Globalizacija in njeni izzivi tudi po krizi ne bodo izginili. Zato si mora Evropa na mednarodnem trgu zagotoviti boljši položaj z doseganjem napredka pri premagovanju notranjih gospodarskih, socialnih in

okoljskih izzivov ter pri krepitev evropskega povezovanja in mednarodnega sodelovanja. Če naj bo ta strategija učinkovita in v skladu s prenovljenimi prednostnimi nalogami lizbonske agende, je treba doseči ravnotežje med gospodarsko, socialno in okoljsko razsežnostjo razvoja.

2.5.2 Socialna kohezija

2.5.2.1 Ob uvedbi lizbonske strategije leta 2000 je bila socialna kohezija pomemben dejavnik, kar velja še danes. Doseženi napredek pri reševanju vprašanj revščine in neenakosti v posameznih državah članicah in med njimi pa je precej nezadovoljiv. Revščina in neenakost sta še vedno dva izmed največjih problemov v Evropi. Revizija lizbonske strategije se mora revščine in socialne kohezije lotiti bolj resno, in sicer z zastavitvijo ambicioznejših ciljev za gospodarski in socialni razvoj, ki bi morali privedi do korenitega odpravljanja problemov revščine in neenakosti.

2.5.2.2 Razlike med sistemi socialnega varstva v EU so očitne. Nekatere razlike so posledica popolnoma različnih davčnih sistemov in davčne konkurence. Davki na dobiček pravnih oseb ter davki na dividende in obresti so v nekaterih državah visoki, v drugih pa nizki. Modeli enotne davčne stopnje so povečali razlike v davku na dohodek in prihodkih med državami članicami. V nekaterih državah poraba za socialo znaša več kot 30 odstotkov BDP, v nekaterih državah z nizko enotno davčno stopnjo pa manj kot 15 odstotkov. Vse države bodo imele težave z zagotavljanjem prihodnosti svojih socialnih sistemov.

2.5.2.3 Višji izobraževalni standardi, boljše in bolj tržne spretnosti ter več raziskovalcev bi morali biti glavni elementi večje konkurenčnosti za okolju prijaznejšo evropsko industrijo, ki mora prevzeti vodstvo v inovativnosti z višjo tehnologijo, večjo produktivnostjo in dodano vrednostjo. To bi moralo ustvariti več in boljša delovna mesta ter pospešiti gospodarski in socialni razvoj, kar bo vodilo v zmanjšanje revščine in neenakosti.

2.5.2.4 Potrebna je odprta metoda usklajevanja in močan podatek na hkratnem in medsebojno povezanim ukrepanju EU ter nacionalne in regionalne ravni. Vključevanje nacionalnih parlamentov, socialnih partnerjev in druge organizirane civilne družbe na ravni držav članic bi bil izraz razumevanja in prevzemanja odgovornosti za glavne probleme in potrebne ukrepe.

2.5.2.5 Ponudniki javnih storitev so sestavni del potrebne rešitve problemov socialne kohezije in sedanje gospodarske in finančne krize, saj imajo pomembno nalogo v prizadevanjih vlad za stabilizacijo gospodarskih in finančnih trgov. Javni sektor deluje kot katalizator za gospodarsko rast in zagotavlja infrastrukturo za uspešen razvoj zasebnih podjetij. Boljše javne storitve (npr. izobraževanje, zdravstveno ter socialno varstvo itd.) bi morale biti temeljni del nove evropske strategije za gospodarski razvoj in zaposlovanje ter v korist vseh evropskih državljanov.

2.6 Preobrnitev trenda recesije

2.6.1 Učinkovitejši enotni trg bi moral pomagati pri srednjeročnem razvoju EU in tudi prispevati k hitrejši oživitvi po sedanjih finančni in gospodarski krizi. Strukturne reforme bi morale biti oblikovane tako, da se doseže trdno, dolgoročno okrevanje. Njihov cilj bi moral biti tudi spremeniti sedanj trend recesije in se izogniti nadaljnjemu poslabšanju proizvodnih kapacitet EU, ne da bi pri tem pozabili na potrebno socialno ravnotežje. Če bi države članice lahko našle sinergije in se odločile ukrepati skupaj, da bi svoja gospodarstva obrnile nazaj v trajnostno rast, bi s tem ustvarile močno zavedanje o skupnem namenu in usmeritvi. Države članice bi morale biti pripravljene, da spodbudijo povpraševanje na notranjem trgu in obnovijo kupno moč potrošnikov v skladu z napredkom, doseženim za premagovanje sedanje finančne in gospodarske krize ter spremljajoče recesije.

3. Splošne ugotovitve

3.1 V tem mnenju smo opredelili nekatera področja, na katerih bi enotni trg lahko pripomogel k lizbonski agendi po letu 2010. Obravnavamo jih v nadaljevanju.

3.2 Obseg notranjega trga

3.2.1 Blagovna menjava na notranjem trgu EU je skoraj dvakrat tolikšna kot trgovina z ostalim svetom, kar odraža prizadevanja za povezovanje v minulih letih (7). Smatra se, da ima evropski notranji trg blaga močno konkurenčno prednost in državam članicam zagotavlja dobro osnovo za uspeh na zunanjih trgih ter za ustvarjanje večje blaginje in več delovnih mest za državljane. Nadaljnja širitev EU bo nekoč spet na dnevnem redu in zato se bo obseg enotnega trga zagotovo povečal.

3.3 Napredek pri nadaljnjem razvoju in delovanju enotnega trga

3.3.1 Projekt enotnega trga je „delo v teku“, nekatera ključna vprašanja pa terjajo takojšnje ukrepanje. Ključnega pomena je pravilno izvajanje pravnega reda za področje enotnega trga. Treba je ohraniti ravnotežje in doslednost med različnimi interesi. Konkurenca med državami članicami na enotnem trgu bi poleg tega morala imeti za cilj to, da potrošniki v EU dobijo kakovostnejše in varnejše proizvode po najboljših cenah, industriji pa se zagotovi trdnejša in učinkovitejša podlaga za širitev

trgovine s tretjimi državami. Januarja 2009 objavljeno poročilo (8) je opredelilo vidike programa notranjega trga iz leta 1992, ki še niso bili uresničeni. Poročilo ugotavlja, da obstoječa pravila vodijo v različna tolmačenja in izvajanje ter so kriva za slabo usklajenost. Omenja tudi visoke upravne stroške in načine za popolno odstranitev obstoječih ovir podjetjem.

3.3.2 EU je uvedla nov koncept internalizacije zunanjih stroškov vseh načinov prevoza. EESO je že imel priložnost izraziti mnenje o tem (9) in ponavlja priporočila, da je zelen uspeh mogoče doseči le, če se bo to načelo uporabljalo v enaki meri povsod, kjer nastajajo zunanji stroški. Med sklepi Sveta z dne 23. oktobra 2009 je izpostavil potrebo po uporabi tega načela kot sredstva za pravilno oblikovanje cen ter pozval države članice, da okrepijo razprave o tem, kako čim bolj uporabiti stroškovno učinkovite gospodarske instrumente za boljše odražanje okoljskih stroškov in koristi, in da določijo predvidljivo ceno emisij CO₂. Svet je poleg tega pozval Komisijo, naj opredeli konkretne ukrepe in razvije smernice za ekološko učinkovitost v novi strategiji EU 2020 ter predstavi celovito strategijo in akcijski načrt za spodbujanje ekološke inovativnosti v tem letu in za prihodnji evropski načrt za inovacije, da se oblikuje konkurenčen in usklajen notranji trg na tem področju. Sedaj zunanji stroški ne bremenijo posameznih načinov prevoza in njihovih uporabnikov, kar lahko da konkurenčno prednost načinom prevoza, ki imajo visoke družbene stroške. Internalizacija bi ta izkrivljanja konkurence odpravila, saj bi povzročila premik k okolju prijaznejšim načinom prevoza. Pomembno je, da se to načelo učinkoviteje uporablja, saj bi lahko bilo povezano tudi s spremembami v strukturah ponudnikov in uporabnikov v prometnem sektorju.

3.4 Storitveni sektor

3.4.1 Na notranjem trgu za storitve so še vedno znamenja šibkosti. Upati je, da bo na začetku letošnjega leta opaziti napredek zaradi začetka veljavnosti direktive o storitvah. Čezmejna vprašanja so še vedno zelo občutljivo področje, zlasti pri energetiki, v poštnem sektorju in sektorju finančnih storitev. Pri nekaterih vprašanih si je zaradi nasprotovanja držav članic nemogoče zamisliti kakšno evropsko rešitev, zato obstajajo napetosti in težnja po novih protekcionističnih ukrepih. Vlade bi se morale upreti takšnim kratkoročnim in kratkovidnim ukrepom. Morale bi nadzirati razmere in zagotoviti, da na zgoraj omenjenih področjih ne bo nižanja socialnih, kakovostnih, okoljskih in varnostnih standardov. EESO poziva države članice, da ustrezno usposobijo upravno osebje, da bo mogoč nemoten prehod pri izvajanju direktive o storitvah. Sektor storitev je treba razviti, da bo lahko kos tudi demografskim spremembam, ki bodo izziv tudi za enotni trg; pri tem pa je treba upoštevati, da nekatere socialne storitve ne sodijo v okvir direktive o storitvah.

(8) *When will it really be 1992 – Specific Proposals for Completing the Internal Market* (Kdaj bo res leto 1992 – Konkretni predlogi za dokončanje notranjega trga), publikacija nizozemskih zvez delodajalcev VNO – NCW, MKB (glej http://www.eesc.europa.eu/smo/prism/moreinformation/literature/7/index_en.asp).

(9) UL C 317, 23.12.2009, str. 80, in CESE 1947/2009, 17.12.2009 (TEN/356).

(7) Preglednica notranjega trga, december 2008.

3.5 Monetarna unija

3.5.1 Monetarna unija in uspeh eura sta bistvena za globlje povezovanje in okrepitev notranjega trga kapitala. V obdobjih gospodarskega upočasnjevanja sta notranji trg in euroobmočje dejansko dokazala, da podjetjem zagotavljata stabilnost, saj se je obseg notranje trgovine zmanjšal manj kot trgovinska dejavnost držav EU s tretjimi državami. To kaže na potencial nadaljnega povezovanja.

3.6 Zunanji učinki eura

3.6.1 Ocenjuje se, da se je od uvedbe eura trgovina povečala za skoraj 5 odstotkov⁽¹⁰⁾. Trgom bo koristilo tudi poglobljanje euroobmočja, vključno z usklajevanjem makroekonomskih politik, zastopanjem navzven in regulacijo finančnih trgov, zlasti po sedanji gospodarski krizi.

3.7 Omejitve pri izvajanju štirih svoboščin

3.7.1 Prost pretok prispeva h krepitvi gospodarstva držav članic EU, saj več konkurenci in potrošnikom zagotavlja večjo izbiro boljših proizvodov po nižjih cenah. Podjetjem iz EU tudi pomaga konkurirati na trgih tretjih držav. Vendar obstajajo dokazi o nejasnih pravilih izvajanja direktive o napotitvah delavcev, ki povzročajo nelojalno konkurenci med podjetji, nezadostno spoštovanje pravic delavcev in socialni damping.

3.7.2 V zadnjih letih so se smernice za zaposlovanje osredotočale predvsem na mobilnost delovne sile kot sredstvo za izboljšanje strukture trga dela. Spodbujanje načel aktivnega trga dela in sistemov prožne varnosti, kot so bili dogovorjeni s pogajanjem med socialnimi partnerji in vladami, spodbujanje vseživljenjskega učenja in usposabljanja, vzpostavitev trdnih, ustreznih in trdnih sistemov socialne varnosti, omogočanje enakih možnosti, zagotavljanje enakosti spolov, usklajevanje dela z zasebnim in družinskim življenjem ter odprava vseh oblik diskriminacije so odločilnega pomena, če naj trg dela bolj prispeva k doseganju lizbonskih ciljev.

3.8 Regulativne omejitve

3.8.1 Od osemdesetih let 20. stoletja se uredbe EU osredotočajo na prosti pretok blaga, storitev, dela in kapitala. Regulativno okolje, v katerem delujejo podjetja, je bistven element njihove konkurenčnosti ter zmožnosti rasti in ustvarjanja delovnih mest. Pravila lahko vzpostavijo pošteno konkurenci, lahko pa tudi

ogrozijo dobro okolje za poslovanje. Predpise je torej treba pregledati in poenostaviti tako, da se bodo podjetja lahko hitro prilagodila spremembam, trgi pa bodo ostali pravični in razmeroma varni. Vseh 27 držav članic bi morale usklajeno ukrepati za učinkovito umiritev evropskega tržnega sistema. Ukrepe je treba hitro izvesti, da se zagotovi, da se bodo banke bolj učinkovito osredotočile na svojo glavno dejavnost zagotavljanja likvidnosti za realno gospodarstvo z uporabo trdnih finančnih virov, ki temeljijo na prihrankih gospodarstva samega, bolj tvegane in spekulativne posle na finančnih trgih pa prepustile posebnim akterjem, ki so specializirani za to področje.

3.8.2 V zadnjih petih letih je enotni trg doživel bistvene izboljšave zakonodajnega okvira za prosti pretok blaga in storitev. Te izboljšave so predvsem posledica uredbe o vzajemnem priznavanju, ki je določila skupna tehnična pravila. Ta znižujejo dodatne upravne in proizvodne stroške. Uredba o akreditaciji in nadzoru trga je načeloma tudi povečala prosti pretok s spodbujanjem višjih standardov v korist potrošnikov in s spodbujanjem varnosti prodanega blaga.

3.8.3 Pomembno je doseči usklajene standarde s prostim pretokom blaga, storitev, dela in kapitala. Polno delovanje enotnega trga še vedno ovirajo nekatere omejitve.

3.8.4 Mreže, ki jih je Evropska komisija že oblikovala, bi morale delovati v vseh državah članicah in imeti dovolj sredstev za opravljanje svoje funkcije. EESO želi posebej omeniti informacijski sistem za notranji trg (IMI), sistem hitrega obveščanja za nevarne neprehrambene proizvode (RAPEX), sistem hitrega obveščanja za živila in krmo (RASFF) in SOLVIT. Ti instrumenti nudijo informacije in varujejo interese državljanov EU, obenem pa zagotavljajo bolj neovirano delovanje in spremljanje pravil enotnega trga. Na splošno bi večja ozaveščenost širše javnosti olajšala izvajanje koristnih reform, ki bi izboljšale enotni trg.

3.9 Zunanji okoljski dejavniki

3.9.1 Srednje- do dolgoročno mora EU kot Skupnost postati gospodarsko območje z najbolj varčno uporabo energije in virov, podnebna politika pa mora biti usmerjena v trajnost. Preučiti je treba vse možnosti za varčevanje z energijo in izkoristiti je treba lokalne, obnovljive in regionalne strukture. Izboljšanje energetske učinkovitosti in učinkovitosti virov bo postalo eden ključnih elementov nove strategije.

3.9.2 Za doseganje boljšega trajnostnega gospodarskega razvoja je potrebna močnejša povezava z zunanjimi dejavnostmi EU, da bi vplivali na obliko globalizacije in spodbujali strateško mednarodno zblíževanje za trajnostni razvoj.

⁽¹⁰⁾ *Study on the Impact of the Euro on Trade and Foreign Direct Investment* (Študija o učinku eura na trgovino in neposredne tuje naložbe, op. prev.: dokument ni na voljo v slovenskem jeziku), http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication12590_en.pdf.

3.9.3 Da bi trg blaga več prispeval k doseganju lizbonskih ciljev, mora EU na mednarodnih pogajanjih vztrajno in dosledno nastopati enotno.

3.9.4 Potrebne so nadaljnje naložbe v raziskave o energiji in podnebnih spremembah. Prihodnje naložbe v industrijo v EU bi morale temeljiti na strateški energetske politiki ob podpori dvostranskih dogovorov med EU in drugimi državami. Pomemben je tudi razvoj nove, pametne in decentralizirane energetske infrastrukture z nizkimi emisijami CO₂.

3.10 Varnost oskrbe z energetskimi proizvodi in osnovnimi dobrinami

3.10.1 Najprej je nujno, da ima gospodarstvo EU stalen in varen dostop do energije in osnovnih surovin, kar pomeni, da bi morala EU pri tem dosegati vse višjo stopnjo samozadostnosti.

3.10.2 V času velikega nihanja cen energije in dobrin v zadnjih letih je euro učinkoval kot ščit pred pretresi na finančnih trgih in njegova trdnost je omilila tudi nekaj posledic nenadnega naraščanja cen pred dvema letoma, ko je bilo povpraševanje na svetovnih trgih hrane in energije veliko.

3.10.3 V tem oziru je pomembna tudi odprtost trgov kapitala, zlasti med državami članicami. To bi bilo treba spodbujati, da bi lahko financirali trgovino z dobavo energije ter pospeševali naložbe v energetske sektor.

3.10.4 Tudi notranji trg energije je treba preoblikovati v dejansko koherenten sistem, ki deluje v okviru enotne politike in je v celoti medsebojno povezan in izvedljiv, kar zagotavlja pošteno konkurenco ter štiti pravice in interese potrošnikov. Konkurenčna politika EU, krepitev nacionalnih regulativnih organov in politika storitev splošnega pomena bi potrošnikom zagotovile ustrezno, varno in neprekinjeno dobavo energetske mešanice, ki bi bila trajnostna in cenovno dostopna.

3.11 Prometna in komunikacijska infrastruktura

3.11.1 V okviru globalizacije je promet ključnega pomena za pravilno delovanje enotnega trga. Povečuje čezmejno sodelovanje in izmenjavo med državami članicami. Učinkoviti prometni sistemi omogočajo gospodarsko učinkovitost zaradi večje raznolikosti blaga po konkurenčnih cenah. Železniška infrastruktura znotraj Evrope je učinkovito in okolju prijazno sredstvo za prevažanje blaga, za razliko od cestnega prevoza, ki prispeva k večjim emisijam.

3.11.2 Tudi strategija pomorskega prevoza za obdobje 2009–2018 bo pripomogla k trajnostnemu gospodarskemu razvoju. Zaradi povečanja števila ladij v pomorskem prevozu na kratke razdalje in v mednarodni trgovini pa bo treba obravnavati vprašanje podnebnih sprememb in drugih okoljskih problemov.

3.11.3 Pričakovati je, da bodo spremembe v prometnem sistemu v EU zmanjšale zasičenost infrastrukture, obenem pa gospodarstvu EU pomagale, da se prilagodi na izzive globalizacije. Učinkovit prometni sistem povečuje poslovne in zaposlovalne priložnosti, obenem pa zagotavlja dolgoročno konkurenčnost v EU in zunaj nje. Promet tudi povečuje inovativnost in spodbuja gospodarsko rast.

3.11.4 Vprašanja interoperabilnosti in povezanosti med državami članicami je treba preučiti zlasti z vidika energetske omrežij in širokopasovnega internetnega dostopa za vse državljane. Ta vprašanja bodo zlasti prizadela obrobne regije.

3.11.5 Obrobne regije so še vedno v zelo slabem položaju glede letalskih storitev. EU bi se morala tega vprašanja lotiti na novo in si za cilj zadati, da prebivalci teh regij dobijo enako infrastrukturo, kot jo imajo prebivalci celinske Evrope.

3.12 Konkurenčnost na enotnem trgu

3.12.1 Na nekaterih področjih trga blaga je lizbonska strategija precej uspešna. Evropski enotni trg je olajšal trgovino z blagom in potrošniki imajo veliko večjo izbiro proizvodov po zelo konkurenčnih cenah. Nujno pa je zagotoviti pošteno konkurenco, ki bi jo lahko omogočili z učinkovitim nadzorom na nacionalni ravni s sodelovanjem med državami članicami.

3.12.2 A zdi se, da med obvezami na nacionalni in evropski ravni ter njihovim uresničevanjem obstaja vrzel. S povečevanjem mednarodne konkurence za blago in storitve je vse bolj nujno izboljšati konkurenčnost na evropski ravni. Obstajajo trdni dokazi, da imajo bolj usklajena prizadevanja na področju razvoja in raziskav med grozdi MSP in velikimi podjetji večje pozitivne učinke na konkurenčnost, ki segajo prek meja notranjega trga.

3.12.3 Pomembno je tudi opozoriti, da je oblikovanje EMU trgu EU pomagalo k večji konkurenčnosti zaradi nižjih in preglednejših stroškov čezmejnih dejavnosti. Nova podjetja so tako tudi lažje vstopila na evropski trg, najmanj učinkovita podjetja pa so izgubila ali bila prevzeta. Vendar je še veliko možnosti za izboljšanje prožnosti na notranjem trgu in mobilnosti delovne sile. Pravzaprav je bilo ugotovljeno, da je glavna šibkost vseh trgov ta, da je treba odstraniti še preostale notranje ovire, ki obstajajo na evropskem enotnem trgu.

3.13 Zunanja razsežnost enotnega trga

3.13.1 Odprtost Evrope preostalemu svetu je prispevala k njeni blaginji. Zato je v njenem interesu, da razvije zunanjo agendo, zavaruje interese svojih prebivalcev in jim služi. Prihodnje politike bi se morale odreči zagledanosti vase, ki je bila značilna za čas vse od Rimske pogodbe iz leta 1957. EU bi se zdaj morala zazreti v globalizirano gospodarstvo, odločena, da tu igra polno vlogo, obenem pa upošteva, da se težišče prenaša proti Aziji in državam v vzponu, zlasti t. i. državam BRIC – Braziliji, Rusiji, Indiji in Kitajski. EU bi morala tudi razviti gospodarsko sodelovanje s sosednjimi državami v okviru evropske sosedске politike, vključno z vzhodnim partnerstvom ter Unijo za Sredozemlje, s ciljem razširiti območje proste trgovine. Pogoj za takšna partnerstva bi morala biti načela odprtega trga. Poglobljanje in izboljševanje notranjega trga sta obenem ključnega pomena, če naj EU ohrani svojo vlogo vodilne sile na svetovnem trgu.

3.13.2 Evropa ima tudi dolžnost, da se loti svetovnih problemov in pomaga zastaviti tempo in značaj globalizacije. EU je sledila drugim velikim trgovinskim blokom v svojih prizadevanjih za liberalizacijo trgovine na svetovnem trgu blaga in storitev. Trenutno potekajo pogajanja za dvostranske dogovore o prosti trgovini z Južno Korejo, ASEAN in Indijo. Pozitiven je bil tudi napredek, dosežen v čezatlantskem ekonomskem svetu. Ta strategija delno odraža dvom v to, da bo krog pogajanj iz Dohe kmalu uspešno zaključen. Dejansko bi takšna bilateralnost lahko uničila sam namen večstranskih trgovinskih pogajanj. Treba je vztrajati pri političnem vprašanju vzajemnosti v odpiranju mednarodnih trgov in zaključek kroga pogajanj iz Dohe bi še vedno moral biti prednostnega pomena. EESO poziva Komisijo in vodje vlad držav članic, da pri pogajanjih o liberalizaciji trgovine vztrajajo, da vlade tretjih držav spoštujejo človekove pravice, konvencije MOD ter zaščito naravnih, gospodarskih in kulturnih virov.

3.13.3 V EU bi bilo zaželeno tudi enotno varstvo patenta Skupnosti, ki bi moralo biti že zdavnaj vzpostavljeno. Pravice intelektualne lastnine je treba odločno uveljavljati, proti trgovini z nezakonitimi ponaredki izdelkov blagovnih znamk pa se je treba učinkovito boriti ⁽¹⁾.

3.13.4 Pomanjkanje učinkovitega tržnega spremljanja in nadzora v EU so v zadnjih letih poudarila poročila o prehrabnih izdelkih in igračah, ki so uvoženi iz tretjih držav in ne dosegajo standardov. Ker ni pravega nadzora nad blagom, uvoženim iz tretjih držav, je lahko ogroženo zdravje potrošnikov v EU, deležni pa so lahko tudi blaga, ki ne dosegajo standardov in je slabe kakovosti. To tudi izkrivlja konkurenco na trgu in lahko negativno vpliva na prihodnje naložbe in zaposlovanje v Evropi.

3.13.5 Dobro bi bilo razmisliti o odločni skupni strategiji kot načinu za zavarovanje evropskih potrošnikov pred uvoženimi izdelki in storitvami iz tretjih držav, ki ne spoštujejo tehničnih, socialnih in okoljskih standardov ter delovnih pogojev. Države članice bi morale zagotoviti, da države, s katerimi so sklenile trgovinske dogovore, spoštujejo standarde, ki so jih določile MOD, OZN in njene agencije ter druge mednarodne konvencije glede individualnih pravic, svobode združevanja, pravice delavcev do združevanja in kolektivnih pogajanj ter odprave dela otrok in prisilnega dela.

3.13.6 Sedanja kriza je pokazala, da so na svetovnih finančnih in trgovinskih trgih države vse bolj odvisne druga od druge. Svetovne finančne sisteme je treba okrepiti s pravili, ki spodbujajo previdnost, izboljšujejo usklajevanje in komuniciranje med nadzornimi organi in centralnimi bankami ter ne povečujejo samo preglednosti, ampak tudi pozorneje preverjajo poti pranja denarja, povezanega z mamili, kriminalom in nezakonitim trgovanjem z orožjem.

3.13.7 Tretje države bi v tem okviru morale posnemati model socialnega dialoga EU, EESO pa bi moral povečati svoja prizadevanja za širjenje tega modela.

3.14 Socialna razsežnost

3.14.1 Nadaljnji razvoj notranjega trga terja strinjanje evropskih državljanov. Socialna razsežnost notranjega trga je zdaj okrepljena z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, vključeno v Lizbonsko pogodbo. To bi moralo povečati pomen organizirane civilne družbe pri nadaljnjem razvoju notranjega trga.

3.14.2 Strategija EU za obdobje po letu 2010 bi morala podpirati bolj pošteno in pravično družbo z varovanjem in razvijanjem svojega modela družbe v skladu z integrirano razvojno politiko. Vsaka država članica bi se morala na globalizacijo in tehnološke spremembe pripraviti z izboljšanjem kakovosti in dostopnosti trajnega izobraževanja in usposabljanja. Sedanji čas krize bi bilo treba izkoristiti za povečanje znanja, da se delavci pripravijo za prihodnost. Brezposelni bi morali dobiti priložnost za prekvalificiranje in vpis v izobraževalne programe – vključno z visokim izobraževanjem – ki jim bodo omogočili, da se na trg dela vrnejo z obetom boljših pogojev zaposlitve zase, njihovi delodajalci pa bi bili tako bolj naklonjeni vlaganju v nove potrebe trga, ki naj bi jih v prihodnjih letih po pričakovanjih ustvarile nove tehnologije. Sklad za globalizacijo in Evropski socialni sklad bi morali bolje izkoristiti in ju prilagoditi izzivom te vrste na notranjem trgu. Glede na posledice gospodarske krize bi bilo nujno razmisliti o preoblikovanju posebnih programov za boj proti revščini.

⁽¹⁾ UL C 116, 28.4.1999, str. 35, in UL C 221, 7.8.2001, str. 20.

4. Sklepne ugotovitve

4.1 V sedanji krizi mora EU prilagoditi srednje- in dolgoročne ukrepe lizbonske strategije. Svoji agendi strukturnih reform mora dodati kratkoročne ukrepe, obenem pa še naprej vlagati v prihodnost. To bi lahko dosegli predvsem z nadaljnjim vlaganjem v raziskave in razvoj, inovacije in izobraževanje, z aktivnim

spodbujanjem proste izmenjave znanja med državami članicami in s podporo podjetjem (zlasti MSP), da bodo lahko prispevala k bolj dinamičnemu enotnemu trgu. Tudi ukrepi za okolju prijaznejše gospodarstvo so pomemben način ustvarjanja novih delovnih mest in tehnologij, obenem pa zagotavljajo alternativne vire energije in sledijo okoljskim ciljem. To bi lahko dosegli z okrepitevijo evropske uprave, da bi izboljšali skupno razsežnost Evropske unije in se izognili podvajanju prizadevanj in virov.

V Bruslju, 17. februarja 2010

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI

PRILOGA

k mnenju Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Naslednji amandmaji, ki so bili med razpravo zavrženi, so prejeli vsaj četrtino glasov (člen 54(3) poslovnika):

Točka 1.2, alinee 8, 9 in 10

- „zlasti je pomembno, da se direktiva o storitvah izvaja popolnoma v skladu z bistvom in pravili enotnega trga. Pomembna težava pri tem je, da še vedno ni prostega gibanja delovne sile iz nekaterih držav članic zadnje širitve. Potrebne so učinkovite in jasne izvedbene določbe za ustrezno izvajanje direktive o napotitvah delavcev in doseganje njenih ciljev, zlasti poštene konkurence med podjetji, in spoštovanja pravic delavcev in ~~preprečevanja socialnega dumpinga~~;
- ~~eden od problemov enotnega trga in EU je ta, da so plače in delovni pogoji so med posameznimi državami članicami in tudi regijami zelo različni in so zato postali dejavnik konkurence. Varstvo standardov na trgu dela na podlagi konvencij Mednarodne organizacije dela bo pridobilo na pomenu in mora biti sestavni del nove strategije EU 2020;~~
- ~~intenzivnejša trgovina znotraj enotnega trga spodbuja nepotreben in okolju škodljiv promet, prevoz na dolge razdalje, kar je v nasprotju z večjimi zahtevami do politike na področju. Zato je treba pri opredelitvi prometne politike v strategiji EU 2020 upoštevati vidike vpliva prometa na okolje in trajnostnega razvoja;~~

Obrazložitev

Beseda *damping* se danes na splošno uporablja le v okviru mednarodnega trgovinskega prava, kjer je opredeljena kot proizvajalčevo izvažanje proizvoda iz ene države v drugo po ceni, ki je nižja od cene na domačem trgu ali proizvodnih stroškov. Izraz „socialni *damping*“ se torej v zgoraj navedenem primeru direktive o napotitvi delavcev uporablja napačno, kajti podjetje (ponavadi iz gospodarsko manj razvite države članice), ki zagotavlja svoje proizvode in storitve drugim državam članicam, tega ne počne z izgubo. Uporaba izraza „socialni *damping*“ v povezavi z novimi državami članicami je žaljiva in bi se ji bilo treba izogibati.

Navajanje razlik v plačah in delovnih pogojih kot problem enotnega trga je v nasprotju s preprostim dejstvom, da so plače zmeraj sestavni del konkurence med podjetji, ki je temelj prostega tržnega gospodarstva in prinaša koristi potrošnikom. Glede varstva standardov na trgu dela je treba navesti, kakšne standarde je treba varovati. Obstajajo konvencije Mednarodne organizacije dela, ki opredeljujejo te standarde in jih je podpisala večina držav članic.

Kriviti notni trg za povečanje škodljivega prometa je enostranski argument. Na isti način bi morali za povečano obremenitev okolja kriviti prosti pretok oseb. Pri opredelitvi strategije EU 2020 je treba upoštevati vidike okoljskega in trajnostnega razvoja.

Rezultat glasovanja

Za: 93

Proti: 131

Vzdržani: 8

Točka 3.7.1

„Prost pretok prispeva h krepitvi gospodarstva držav članic EU, saj večja konkurenca in potrošnikom zagotavlja večjo izbiro boljših proizvodov po nižjih cenah. Podjetjem iz EU tudi pomaga konkurirati na trgih tretjih držav. Iz nekaterih držav članic po zadnji širitvi še vedno ni prostega pretoka oseb. Za ustrezno izvajanje direktive o napotitvah delavcev in doseganje njenih ciljev, zlasti poštene konkurence med podjetji in spoštovanja pravic delavcev, so potrebne učinkovite in jasne izvedbene določbe. Vendar obstajajo dokazi o nejasnih pravilih izvajanja direktive o napotitvah delavcev na nacionalni ravni, ki povzročajo nelojalno konkurenco med podjetji in nezadostno spoštovanje pravic delavcev.“

Obrazložitev

Kljub dokazom, da odstranitev omejitev ni poslabšala položaja na trgu dela držav, ki so odstranile omejitve, je prosti pretok delavcev znotraj enotnega trga še vedno omejen.

Beseda damping se danes na splošno uporablja le v okviru mednarodnega trgovskega prava, kjer je opredeljena kot proizvajalčevo izvažanje proizvoda iz ene države v drugo po ceni, ki je nižja od cene na domačem trgu ali proizvodnih stroškov. Izraz „socialni damping“ se torej v zgoraj navedenem primeru direktive o napotitvi delavcev uporablja napačno, kajti podjetje (ponavadi iz gospodarsko manj razvite države članice), ki zagotavlja svoje proizvode in storitve drugim državam članicam, tega ne počne z izgubo. Uporaba izraza „socialni damping“ v povezavi z novimi državami članicami je žaljiva in bi se ji bilo treba izogibati.

Rezultat glasovanja

Amandma 5 (točka 3.7.1) je bil vezan na amandma 3 (točka 1.2, alinee 8, 9 in 10), zato je postal po glasovanju o slednjem neveljaven.

Točka 3.8.1

Besedilo se črta in nadomesti:

„Od osemdesetih let 20. stoletja se uredbe EU osredotočajo na prost pretok blaga, storitev, dela in kapitala. Regulativno okolje, v katerem delujejo podjetja, je bistveni element njihove konkurenčnosti ter zmožnosti rasti in ustvarjanja delovnih mest. Pravila lahko vzpostavijo pošteno konkurenco, lahko pa tudi ogrozijo dobro okolje za poslovanje. Predpise je torej treba pregledati in poenostaviti tako, da se bodo podjetja lahko hitro prilagodila spremembam, trgi pa bodo ostali pravični in razmeroma varni. Vseh 27 držav članic bi morale usklajeno ukrepati za učinkovito umiritev evropskega tržnega sistema. EESO priporoča, naj se banke osredotočijo na financiranje podjetij in pre-pustijo izvedbo najbolj špekulativnih poslov, ki se izvajajo na finančnih trgih, operaterjem, ki so za to specializirani. Ukrepe je treba hitro izvesti, da bi se v finančni sistem vrnila nujno potrebna likvidnost; pričakuje se, da se bo zaradi pretresov v evropskem gospodarstvu srednjeročno zmanjšala stopnja potencialne rasti ter da bo dejanska rast leta 2009 občutno nižja.“

Obrazložitev

Prvi del točke ni realističen. Kakšne ukrepe je mogoče uvesti? Če se ne tega ne pojasni, je bolje, da se jih niti ne omenja, da ne bi povzročali zmede in negotovosti. Po drugi strani pa problem zdaj niso viri financiranja, temveč zaupanje v realno gospodarstvo.

Menim, da so v točki 1.6 odlično pojasnjene sedanje finančne težave in rešitve zanje.

Rezultat glasovanja

Za: 82

Proti: 127

Vzdržani: 19